

Oponentský posudek na magisterskou práci Veroniky Vodičkové Vliv refaunace velkými herbivory na vybrané skupiny hmyzu

Diplomová práce Veroniky Vodičkové měla patrně za hlavní cíl ukázat, jak úžasné je spásání polostepních lokalit velkými býložravci z doby ledové a poledové pro rozmanitost hmyzu. Zpracovává rozsáhlý datový soubor sběrů tří řádů hmyzu z devíti lokalit rozhozených po celé republice. A zpracovává je především pomocí mnohorozměrných analýz, které poskytují hodnocení různých environmentálních faktorů a funkčních vlastností nalezených hmyzů.

Úvodní část práce je věcně zaměřená na efekty defaunace a refaunace evropské přírody, cituje práce rozumně vybrané, a to i z hlediska stáří, včetně dřívějších i dosud nepublikovaných prací školitele doc. Konvičky a katedrových doktorandů na širším projektu pracujících, a dalších českých entomologů. Dále zcela pochopitelně cituje neimpaktované i internetové zdroje informací původců zavlečení divokých koní, zubrů a čehosi jako praturů do druhdy intenzivně zemědělské české krajiny pod vedením kolegy známého jako Miloň.

Text ovšem trpí celou řadou chyb, nejen překlepů, ale prostě častým zkracováním koncovek podstatných a přídavných jmen, spodobou a vyšnutím z větné vazby. V rámci metodiky nalezneme obvyklé školácké chyby jako přesnost zeměpisných souřadnic na sedm desetinných míst ([1] schválně, kolik metrů v terénu činí změna o jednu cifru takto přesných souřadnic?). Nepečlivost zpracování diplomové práce se projevuje například i zaměněním druhů sudokopytníků na dvou lokalitách poblíž nymburských Milovic (přičemž zubří výběh je převážně v katastru mladoboleslavských Benátek, Milovice bývají zmiňovány ze sentimentu umístění toho zcela prvního výběhu, dnes s takzvanými pratury). Místo odběru Milovice – pozorovatelná tak trochu vystupuje jako svébytné a trochu jako součást jiné lokality. Množství drobných gramatických a typografických chyb nebudu dále rozepisovat, poskytnu PDSoubor s vyznačenými chybami.

Za podivnou považuji klasifikaci sezón, kdy bylo prováděno sledování hmyzu, když za časně letní je prohlašována druhá polovina května. Teď, v době obhajoby, je jako už léto? Popisky tabulek a grafů nejsou zrovna dokonalé, ale po důkladném zamyšlení čtenář rozpozná, co v nich je obsaženo. Výjimečně jsou v tabulkách číselné chyby. Pojem společenstvo je již asi bohužel tradičně používáno ve smyslu souboru druhů určitého taxonu na vymezené lokalitě, nikoli v původním ekologickém smyslu slova.

První část výsledků přináší dlouhý výčet počtu druhů a jedinců tří sledovaných skupin hmyzu – denních motýlů, žahadlových blanokřídlých a rovnokřídlých – na jednotlivých lokalitách bez rozlišení ploch s velkými býložravci a ploch ležících ladem. Bez podrobných údajů o charakteru jednotlivých lokalit rozprostřených po území celé republiky přímo tam v kapitole výsledků a bez úplného výčtu odchycených druhů (ten ale je v příloze) je prvních šest stran výsledků jaksí na nic. Pak konečně přijde očekávané srovnání refaunovaných a kontrolních ploch, ale bez vlastního nadpisu. V tabulkách jsou podivné hodnoty stupňů volnosti ([2] co třeba znamená $df=10,91?$).

No a pak konečně začne něco zajímavého a dobře zpracovaného – mnohorozměrné analýzy environmentálních proměnných a funkčních vlastností nalezených druhů. I zde se však objeví chyby, a to věcné, když u blanokřídlých není zmíněn rozdílný vliv zubrů oproti praturům a koním, respektive je to zmíněno v kapitole o rovnokřídlých. Vliv ovcí není moc vysvětlen.

Načež následuje zdařilá diskuse opravdu zhodnocující dosažené výsledky, bez nemístného zveličování významu velkých býložravců, střízlivá, zahrnující rozumné citace pro srovnání a navrhuje co a jak zkoumat dál a co a jak kde v české krajině vypouštět, abychom to tu měli krásné a rozmanité.

Celkově to tedy vypadá, že uchazečka o titul umí v rámci školitelova týmu sesbírat terénní data, zhodnotit je vyspělým statistickým softvérem a vyhodnotit význam nasbíraných dat, neumí ale psát odborné práce, dělá spousty drobných formálních i věcných chyb a pracuje poněkud nepečlivě. Předložená magisterská práce sice splňuje obvyklé nároky na takovou kvalifikační práci na našem pracovišti, a proto ji doporučuji k obhajobě, ale protože výše zmíněné nedostatky zasahují i podstatu vědecké práce, jejíž metodu se uchazečka měla naučit, navrhuji ji hodnotit jen velmi dobře.

V Českých Budějovicích 20.5.2021
prof. RNDr. Oldřich Nedvěd, CSc.

Otázka č. [3] – jakou další skupinu (taxon nebo gildu) hmyzu by si uchazečka vybrala jako bioindikační, kdyby chtěla vážně účelově ukázat, že refaunace výrazně zvyšuje jejich početnost a druhovou bohatost?

Otázka č. [4] – motýli rodu *Phengaris* (v tabulce ovšem postaru jako *Maculinea*) potřebují další druh hmyzu jako symbionta pro zdárný vývoj. Jak asi reagují populace tohoto rodu hmyzu, nezahrnutého ve studii, na pastvu třemi sledovanými velkými býložravci?